



Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta

VÝROČNÍ ZPRÁVA PROJEKTU SPECIFICKÉHO VÝZKUMU 2018

Název projektu: Jevíčko a Malá Haná v době stěhování národů

Doba trvání projektu: 1 rok

Řešitelský tým:

Doc. PhDr. Eduard Droberjar, PhD. (školitel, spoluřešitel)

Mgr. Radka Knápek (řešitel, doktorand)

Mgr. Boris Stoklas (spoluřešitel, doktorand)

Popis a splnění cílů řešení:

Projekt byl zaměřen na terénní archeologický výzkum lokality Jevíčko-Předměstí 6 (okr. Svitavy, Pardubický kraj) a na jeho základní zpracování a publikování výsledků. Na lokalitě již vedoucí dizertace prováděl výzkumy, které potvrdily existenci sídliště z pozdní doby římské, ale rovněž velký počet hrobových celků ze starší doby římské. Cílem terénního výzkumu, který současně sloužil jako praxe pro studenty archeologie FF UHK, byla záchrana hrobových a sídlištních celků.

Terénní výzkum probíhal od 27. 8. 2018 do 27. 9. 2018. Bylo otevřeno 6 čtverců, kdy každý měřil 5 x 5 m. Výzkumem byl zjištěn jeden žárový hrob ze starší doby římské (stupeň B2b, 2. pol. 2. století) a 52 sídlištních objektů z pozdní doby římské (kúlové a sloupové jámy nadzemních staveb z konce 4. století). Během povrchových průzkumů v okolí lokality byly objeveny nové nálezy a zejména zcela nová sídlištní lokalita z doby římské, pravděpodobně pouze z doby markomanských válek. V širším prostoru Malé Hané byly objeveny rovněž nálezy ze stěhování národů (militaria, spony, přezky, různá kování a keramika).

V teoretické úrovni jsme se zabývali jak výsledky výzkumu pozdně svébského sídliště v Jevíčku, tak novými detektorovými nálezy a starými keramickými nálezy z Malé Hané v širším kontextu. Na základě provedeného výzkumu v Jevíčku a analýz nových nálezů z různých lokalit na Malé Hané se podařily definovat tři hlavní chronologické horizonty: 1. konec doby římské až počátek doby stěhování národů (C3/D1), 2. starší doba stěhování národů (D2–D3), 3. starší doba stěhování národů (E1–E2). Zatímco v prvním horizontu dominují sídlištní nálezy, ve druhém a třetím horizontu jsou k dispozici kromě jednoho hrobu (Knínice) pouze ojedinělé nálezy artefaktů související nejčastěji s oděvem (spony, kování opasků). Podařilo se rovněž identifikovat skupinu militarií (meče), které mají pravděpodobně vazbu na nejmladší osídlení, v němž se projevují komponenty langobardské hmotné kultury. Langobardi patrně přes Malou Hanou z Čech na jižní Moravu procházeli. Malá Haná tak byla tranzitní oblastí nejen Langobardů, ale rovněž předchozích dobách Vandalů.

V rozpracovaných a v odevzdaných studiích jsme se zaměřili na detailní chronologii přechodného stupně C3/D1 a na srovnání významu Malé Hané se sousedními oblastmi střední a jižní Moravy. Výraznou složkou vedle domácího svébského osídlení jsou nálezy przeworské

keramiky, které interpretujeme jako průnik nositelů przeworské kultury (Vandalové) ze Slezska, přes Moravu dále do středního Podunají. Pro 5. století jsme srovnávali nálezy z labskogermánského prostředí s průniky luxusních importů ze Středomoří, a to nejen na základě nálezů pozdně římských mincí, ale rovněž podle pozdně římských importů, které se přes střední Podunají a Malou Hanou dostávaly do Čech a dále do středního Německa.

Výsledky projektu otevřely nové otázky, ale zejména prokázaly významnou roli Malé Hané nejen v průběhu doby římské (hlavně v době markomanských válek), ale rovněž v době stěhování národů. Do zahájení projektu byl tento region fakticky terra inkognita doby stěhování národů.

Stav výstupu: rozpracovaný x dokončený x přijatý redakcí k otištění x otištěn (kde)

Otištěné:

Droberjar, E. – Knápek, R. 2018: Římané a Germáni na Malé Hané. Moravskotřebovské vlastivědné listy 25, 7–9.

Přijaté redakcí k otištění:

Droberjar, E. 2019: Wpływy kultury przeworskiej w Czechach i na Morawach od okresu późnolateńskiego po wczesną fazę okresu wędrówek ludów. In: M. Olędzki (ed.), Kultura przeworska: Procesy przemian i kontakty zewnętrzne. Łódź (33 str., 20 obr., kapitola v knize).

Droberjar, E. – Knápek, R. 2019: Rich Elbe-Germanic graves from 3rd to 5th century and their relations with the Mediterranean. In: P. de Vingo – Y. Marano – J. Pinar Gil (eds.), Sepolture di prestigio nel bacino mediterraneo (IV-IX s.): definizione, immagini, utilizzo. Torino (10 str., 7 obr., kapitola v knize).

Rozpracovaný:

Droberjar, E. – Jarůšková, Z. – Knápek, R. 2019: K významu nálezů z doby stěhování národů na Malé Hané. Přehled výzkumů, Archeologický ústav AV ČR Brno (v databázi ERIH, vyjde anglicky).

Stoklas, B. 2019: Staré římské razby mincí z oblasti stredodunajského barbarika v neskoroantickom období. Numismatický sborník, Praha (recenzovaný časopis).

Výsledky publikační činnosti v OBD/RIV (uved'te ID číslo záznamu v OBD):

Po vytištění zaneseme do OBD/RIVu: 2x kapitola v knize, 1x ERIH, 1x recenzované periodikum (viz výše).

Celkem přidělené prostředky:

FINANČNÍ PROSTŘEDKY	PŘIDĚLENÉ	ČERPANÉ
Osobní náklady	22 704	22 690
Materiální náklady	40 000	35 534
Služby	60 000	71 013
Cestovné	13 380	6 847

CELKEM	136 084	136 084
---------------	----------------	----------------

Zdůvodnění všech změn v průběhu a účelu čerpání finančních prostředků:

Osobní náklady: Byly fakticky vyčerpány podle návrhu.

Materiální náklady: Bylo ušetřeno asi 4,5 tis. Kč (přesunuto na služby).

Služby: Tato položka musela být navýšena o 11 tis. Kč z důvodu zvýšených nákladů na geodetické zaměření a zpracování dat výzkumu, kresebnou dokumentaci artefaktů a na překlady.

Cestovné: Bylo ušetřeno asi 7 tis. Kč (přesunuto na služby).

Vyúčtování dotace – popište hospodaření s prostředky a přiložte výsledovku EIS Magion:

Všechny přidělené prostředky byly řádně využity pro realizaci výzkumu, jeho dokumentaci a zpracování a současně pro přípravu publikačních výstupů. Z důvodu navýšených nákladů na služby, se kterými původně nebylo počítáno, tyto byly přesunuty po dohodě s administrátorem projektu z ušetřených materiálových nákladů (nákup detektoru a fotoaparátu) a z ušetřeného cestovného právě na služby (geodetické zaměření a zpracování dat výzkumu, kresebná dokumentace artefaktů a překlady).



V Hradci Králové dne 7. 1. 2019

Jméno a podpis řešitele

Výsledovka po účtech s pohyby
Pohyby za období 2018 / 01 - 12

Účet	Název účtu	Má dáti	Dal	Zůstatek k 2018 / 12
	Pracoviště: ****	Všechny vybrané analytiky		
	Činnost: ****	Všechny vybrané analytiky		
	Fullcost: *****	Všechny vybrané analytiky		
	Zakázka: 2114	SPEV - Jevíčko a Malá Haná		
	Podzakázka: ***	Všechny podzakázky		
501 003	Spotřeba materiálu kancelářské DU			
	Počáteční stav	0,00		
	ZAV/0345/00013/18 31.10.2018	2 243,00	0,00 kancel. potřeby	
501 003	Spotřeba materiálu kancelářské DU	2 243,00	0,00	2 243,00
501 008	Spotřeba materiálu DHIM DU			
	Počáteční stav	0,00		
	MAJ/0307/00024/18 6.11.2018	8 960,00	0,00 000017547 DETEKTOR KOVŮ TEKNETICS DELTA 4000	
	MAJ/0307/00030/18 11.12.2018	15 626,00	0,00 000017728 FOTOAPARÁT DIG. SONY DSC-RX 100	
	ZAV/0311/00782/18 23.11.2018	900,24	0,00 paměťová karta	
501 008	Spotřeba materiálu DHIM DU	25 486,24	0,00	25 486,24
501 099	Spotřeba materiálu ostatní DU			
	Počáteční stav	0,00		
	ZAV/0345/00013/18 31.10.2018	7 805,00	0,00 spotřební materiál	
501 099	Spotřeba materiálu ostatní DU	7 805,00	0,00	7 805,00
501	Spotřeba materiálu	35 534,24	0,00	35 534,24
512 002	Cestovné tuzemské zaměst DU			
	Počáteční stav	0,00		
	CES/0301/00183/18 10.10.2018	6 847,00	0,00 Droberjar,CZ,,26.08.18-01.10.18	
512 002	Cestovné tuzemské zaměst DU	6 847,00	0,00	6 847,00
512	Cestovné	6 847,00	0,00	6 847,00

518 067	Strav. a ubyt..tuzemsko na fakturu DU			
	Počáteční stav	0,00		
	ZAV/0311/00621/18	10.10.2018	20 000,00	0,00 ubytování studentů
518 067	Strav. a ubyt..tuzemsko na fakturu DU		20 000,00	0,00
				20 000,00
518 099	Ostatní služby			
	Počáteční stav	0,00		
	MAN/0304/00019/18	23.11.2018	6 360,00	0,00 Vnitřní zúčtování CETA
	ZAV/0311/00658/18	23.10.2018	3 388,00	0,00 Archeologický výzkum
	ZAV/0311/00789/18	23.11.2018	32 350,00	0,00 kresby
	ZAV/0311/00795/18	26.11.2018	8 915,00	0,00 překladatelské práce
518 099	Ostatní služby		51 013,00	0,00
				51 013,00
518	Ostatní služby		71 013,00	0,00
				71 013,00
521 001	Mzdové náklady DU			
	Počáteční stav	0,00		
	MZD/0301/00010/18	31.10.2018	3 500,00	0,00 Mzdy 2018/10
521 001	Mzdové náklady DU		3 500,00	0,00
				3 500,00
521	Mzdové náklady		3 500,00	0,00
				3 500,00
524 001	Zákonné zdravotní pojištění DU			
	Počáteční stav	0,00		
	MZD/0301/00010/18	31.10.2018	315,10	0,00 Mzdy 2018/10
524 001	Zákonné zdravotní pojištění DU		315,10	0,00
				315,10
524 002	Zákonné sociální pojištění DU			
	Počáteční stav	0,00		
	MZD/0301/00010/18	31.10.2018	875,00	0,00 Mzdy 2018/10
524 002	Zákonné sociální pojištění DU		875,00	0,00
				875,00
524	Zákonné sociální pojištění		1 190,10	0,00
				1 190,10
549 006	Jiné ostatní náklady mimoř.stip. DU			

Počáteční stav		0,00		
BAN/0971/00488/18	26.11.2018	18 000,00	0,00	2032114 mimořádná stipendia
549 006	Jiné ostatní náklady mimoř.stip. DU	18 000,00	0,00	18 000,00
549	Jiné ostatní náklady	18 000,00	0,00	18 000,00
Náklady celkem		136 084,34	0,00	136 084,34
691 006	Provoz.dotace věda MŠMTspecifický výzkum			
Počáteční stav			0,00	
MAN/0910/00005/18	5.2.2018	0,00	136 084,00	Specifický výzkum na VŠ
691 006	Provoz.dotace věda MŠMTspecifický výzkum	0,00	136 084,00	136 084,00
691	Přijaté přís. mezi zúčt.mezi org.slož.	0,00	136 084,00	136 084,00
Výnosy celkem		0,00	136 084,00	136 084,00
Hospodářský výsledek k 2018 / 12:				-0,34
Náklady za vybrané:		136 084,34		136 084,34
Výnosy za vybrané:			136 084,00	136 084,00
Hospodářský výsledek za vybrané k 2018 / 12:				-0,34
Výběrová kritéria (omezení sestavy se řídí právy uživatele reznizu1 (uvedena v závorce))				
Pracoviště:	(03** 05**)			
Činnost:	(** **)			
Fullcost:				
Zakázka:	2114 (* *)			
Podzakázka:				